

Paweł Przeździecki

Pancerz w dziejach wojskowości polskiej i powszechnej : konferencja w Lublinie

Przegląd Historyczno-Wojskowy 14(65)/2 (244), 238-239

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Pancerz w dziejach wojskowości polskiej i powszechnej. Konferencja w Lublinie

W dniach 9–10 maja 2013 r. na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim w Lublinie odbyła się zorganizowana przez Katedrę Historii Średniowiecznej tejże uczelni ogólnopolska sesja naukowa nt. „W pancerzu przez wieki”. Była to druga konferencja z cyklu „Z Dziejów Wojskowości Polskiej i Powszechnej”; pierwsza nt. „Człowiek i wojna” miała miejsce 13 grudnia 2012 r.

Podczas majowej sesji omawiano zagadnienia związane z rozwojem i wykorzystaniem rozmaitych form uzbrojenia ochronnego na przestrzeni wieków. Konferencję otworzyli profesorowie KUL: dr hab. Hubert Łaszkiwicz, dziekan Wydziału Nauk Humanistycznych, i dr hab. Jan Ptak, kierownik Katedry Historii Średniowiecznej. Obrady odbywały się w dwóch blokach tematycznych. Pierwszy dotyczył starożytności, średniowiecza oraz nowożytności, drugi – dziejów pancerza w XIX i XX w.

Najdawniejsze formy uzbrojenia ochronnego u progu epoki żelaza omówił mgr Szymon Krzyżanowski (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu). Ośonom rzymskich legionistów poświęcili wystąpienia mgr Michał N. Faszczka (Uniwersytet Warszawski) oraz dr Łukasz Różycki (Akademia Marynarki Wojennej w Gdyni).

Doktor Zbigniew Piłat (KUL) dokonał interpretacji ikonografii dotyczącej bitwy legnickiej, a mgr Daniel Gosk (KUL) zaprezentował wnioski na temat wpływów wschodnich i zachodnich na przykładzie wizerunków pancerzy na pieczęciach Piastów mazowieckich. Tematem wystąpienia dr. Krzysztofa Kwiatkowskiego (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) było uzbrojenie ochronne zobowiązanych do powinności rycerskich w tzw. służbach chełmińskich. Magister Katarzyna A. Błoch (UMK) omówiła stan badań nad liczbą i rodzajem pancerzy przechowywanych na zamku w Człuchowie na podstawie inwentarzy krzyżackich z lat 1377–1438. Rycerstwu pomorskiemu w służbie Zakonu Krzyżackiego na przełomie XIV i XV w. poświęcił referat dr Rafał Simiński (Uniwersytet Szczeciński), a mgr Konrad Ziółkowski (UAM) przedstawił rolę ciężkozbrojnej jazdy kopijniczej w wojskach husyckich. Doktor Andrzej Niewiński (KUL) na wybranych przykładach ocenił wartość średniowiecznego uzbrojenia ochronnego.

O kopijnikach chorągwi nadwornej Zygmunta I Starego mówił mgr Andrzej Gładysz (KUL). Referat mgr. Macieja Mameta (Uniwersytet Zielonogórski) dotyczył wykorzystania bechtera poznańskiego jako źródła do badań nad inskrypcjami o uzbrojeniu. Wystąpienie mgr. Lecha A. Walkiewicza (UMK) było poświęcone fortyfikacjom polowym w świetle traktatu XVII-wiecznego inżyniera wojskowego i artylerzysty Andrzeja dell’Aqua. Tę część konferencji zakończył referat mgr. Zbigniewa Hunderta (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie) na temat chorągwi petyhorskich w wojskach Rzeczypospolitej Obojga Narodów w latach 1673–1683.

Drugi blok konferencji koncentrował się na XIX i XX w. Magister Emil Ciecigłag (KUL) omówił budowę japońskiej zbroi typu o-yoroi. Magister Krzysztof Figa (Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie) i dr Marcin Baranowski (KUL)

przedstawili, odpowiednio, działania 14 pułku kirasjerów Księstwa Warszawskiego w 1812 r. oraz zagadnienie ciężkiej jazdy w traktatach XVIII- i XIX-wiecznych teoretyków wojskowych.

Umundurowania i uzbrojenia armii rosyjskiej i niemieckiej w czasie operacji łódzkiej dotyczył referat przygotowany przez prof. dr hab. Jolantę Daszyńską (Uniwersytet Łódzki). Doktor hab. Jan Ptak (KUL) omówił symbolikę polskich wojsk pancernych w okresie międzywojennym. Referat mgr. Romana Blicharza (KUL) dotyczył koncepcji organizacji i wykorzystania jednostek pancerno-motorowych w Wojsku Polskim, a mgr. Bogusława Szalasta (KUL) – wyścigu zbrojeń w przededniu wybuchu II wojny na podstawie artykułów w tygodniku „Piast”. Doktor hab. Maciej Münnich (KUL) poświęcił wystąpienie walkom polskich pociągów pancernych w latach 1918–1921. Operacyjne znaczenie kawalerii na przykładzie działań polskiej jazdy przeciwko konnicy sowieckiej omówił dr Włodzimierz Nowak (Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach). Następnie mgr Wojciech Sługocki (UAM) przedstawił uwagi na temat panczerzy czołgowych w Polsce przed II wojną światową.

Doktor hab. Andrzej Olejko (Uniwersytet Rzeszowski) mówił o zwalczaniu niemieckiej broni pancernej w 1939 r. przez lotnictwo polskie na obszarze operacyjnym Armii „Karpaty”, a mgr Krzysztof Kuska (UAM) o wyspecjalizowanej wersji niemieckiego myśliwca FW-190 do zwalczania ciężkich bombowców alianckich. Wystąpienie dr. hab. Witolda Jarny (Uniwersytet Łódzki) dotyczyło organizacji i wyposażenia broni pancernej w Wojsku Polskim w latach 1945–1949. Magister Paweł Przeździecki (WBBH WCEO) omówił ewolucję opancerzenia wozów bojowych po II wojnie światowej, a kpt. mgr Szymon Markowski (Wyższa Szkoła Wojsk Lądowych we Wrocławiu) podzielił się doświadczeniami i wrażeniami z rekonstrukcji historycznych w Polsce.

Uczestnicy konferencji mogli zapoznać się z ofertą wydawnictwa „Napoleon V” z Oświęcimia. Dla chętnych organizatorzy przygotowali pieszą wycieczkę po Lublinie.

Wygłoszone referaty zostaną opublikowane.

Paweł Przeździecki